

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علامه طباطبائی

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی

پایان نامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی گرایش آموزش و پژوهش تطبیقی

عنوان:

بررسی فرایند تربیت مربی ایران، انگلیس، آلمان

استاد راهنما:

دکتر احمد آقازاده

استاد مشاور:

دکتر فرخنده مفیدی

استاد داور:

دکتر ایراندخت فیاض

پژوهشگر:

عطیه اسدی

بهمن ماه ۹۲

تقدیم به:

پدر و مادرم، دو فرشته پر برکت زندگیم

و

خواهر و برادر نازنینم

ت

تقدیر و تشکر

با سپاس فراوان از جناب آقای دکتر احمد آفازاده که راهنمایی این پژوهش را بر عهده داشته اند

با سپاس فراوان از سرکار خانم دکتر فرخنده مفیدی که مشاوره‌ی این پژوهش را بر عهده داشتند و در حل مشکلات پژوهش همراهم بودند.

با سپاس فراوان از سرکار خانم دکتر ایراندخت فیاض که داوری این پژوهش را بر عهده گرفتند.

چکیده

امروزه با توجه به اینکه در جوامع مختلف به آموزش و پرورش دوران اولیه توجه بسیاری می شود، افراد بسیاری متقاضی ادامه تحصیل در رشته های مرتبط با آن هستند. لذا در کشورهای مختلف، رشته های دانشگاهی و دوره های آموزشی متنوعی برای تربیت مریبی و آگاهی از دوران اولیه کودکی ایجاد شده است. این پژوهش که به منظور آگاهی از فرایند تربیت مریبی پیش از دبستان در کشورهای ایران، انگلیس و آلمان انجام شده، یک پیمايش توصیفی- تطبیقی است و به منظور پاسخگویی به سوالها با مراجعه به استناد و مدارک کتابخانه ای، گزارش های تحقیقی و جستجو در شبکه جهانی اینترنت اطلاعات مورد نیاز جمع آوری شده است. الگوی مورد نظر در این زمینه الگوی بردمی است و از روش تحلیل کیفی برای تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق مراکز تربیت مریبی کشورهای ایران، انگلیس و آلمان است. در ایران، دانشگاهها و مراکز وابسته به آنها، که به امر تربیت مریبی پیش از دبستان می پردازنند و در کشورهای آلمان و انگلیس به دلیل عدم دسترسی به اطلاع دقیق و سازمان یافته از تمام مراکز تربیت مریبی در کشورهای فوق، تنها به بررسی دانشگاهها و کالج های معتبری که در سایت اداره کل امور دانش آموختگان وزارت علوم تحقیقات و فناوری ایران برای کشور آلمان و انگلیس آورده شده بود پرداخته شد. نتایج حاصل از این بررسی نشان می دهد. با توجه نقش موثر مریبی در دوره پیش دبستان، دوره های تمام وقت و پاره وقت برای مریبیان در هر سه کشور در نظر گرفته شده است. و رشته های تحصیلی و پژوهشی متنوع در ارتباط با کودکان در کشور انگلیس و آلمان وجود دارد.

كلمات کلیدی: تربیت مریبی، مریبی پیش دبستان، مراکز تربیت مریبی، آموزش و پرورش پیش دبستانی

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات تحقیق

۱۱.....	۱-۱ مقدمه
۱۲.....	۱-۲ بیان مسئله
۱۴.....	۱-۳ اهمیت و ضرورت پژوهش
۱۶.....	۱-۴ اهداف پژوهش
۱۶.....	۱-۴-۱ هدف کلی:
۱۶.....	۱-۴-۲ اهداف جزئی:
۱۶.....	۱-۵ سوال های پژوهش
۱۶.....	۱-۵-۱ سوال اصلی:
۱۶.....	۱-۵-۲ سوال های فرعی:
۱۷.....	۱-۶ تعاریف نظری و عملی مفاهیم
۱۷.....	۱-۶-۱ فرایند
۱۷.....	۱-۶-۲ مرتبی:
۱۸.....	۱-۶-۳ تربیت مرتبی:
۱۸.....	۱-۶-۴ آموزش و پرورش پیش از دبستان:

فصل دوم : مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۲۱.....	مقدمه
۲۱.....	۲-۱ آموزش و پرورش پیش از دبستان
۲۲.....	۲-۲ اهداف دوره پیش دبستانی
۲۳.....	۲-۳ اهمیت آموزش و پرورش در دوره پیش از دبستانی
۲۴.....	۲-۴ برنامه آموزش و پرورش پیش از دبستان در قرن ۲۱
۲۶.....	۲-۵ رسالت و نقش مراکز پیش از دبستان
۲۷.....	۲-۶ دلایل گسترش مراکز پیش از دبستان در ایران
۲۸.....	۲-۷ گاه نامه آموزش و پرورش پیش دبستان در ایران

۲۹	۸-۲ مهد کودک؛ از نگهداری تا آموزش کودک
۳۱	۹-۲ سابقه تربیت مربی
۳۶	۱۰-۲ ویژگی های کودکان پیش دبستانی
۳۶	الف) اهم ویژگی های بدنی
۳۶	ب) اهم ویژگی های شناختی_عاطفی
۳۸	۱۱-۲ تفاوت کودکان سه تا شش ساله
۳۸	:۳ - ۴ ساله ها
۳۸	:۴ - ۵ ساله ها
۳۹	:۵ - ۶ ساله ها
۳۹	۱۲-۲ نیازهای کودکان در سنین پیش از دبستان
۴۰	۱۳-۲ نقش کارکنان
۴۱	۱۴-۲ نقش مربی
۴۳	۱۵-۲ وظایف مربی پیش دبستانی
۴۴	۱۶-۲ ویژگی های مریان پیش دبستانی
۵۰	۱۷-۲ معلم کارا کیست؟
۵۱	۱۸-۲ خود تاب آوری در مریان پیش دبستانی
۵۱	ویژگی های افراد تاب آور (با حوصله، شکیبا):
۵۲	۱۹-۲ مکاتب فلسفی و رابطه معلم و شاگرد
۵۲	۲۰-۲ نقش مربی در پیشبرد الگوهای آموزشی
۵۳	مدل کودک محور
۵۳	مدل معلم محور
۵۳	مدل رشدی-شناختی
۵۴	۲۱-۲ تعامل مربی با والدین
۵۴	۲۲-۲ چالش های موجود در تربیت مربی در ایران
۵۶	۲۳-۲ پیشینه تحقیق
۵۷	پیشینه داخلی

۵۸	پیشینه خارجی
۶۰	جمع بندی.....

فصل سوم : روش شناسی تحقیق

۶۴	۱-۳ مقدمه.....
۶۴	۲-۳ روش و نوع تحقیق.....
۶۵	۳-۳ روش و ابزار گردآوری اطلاعات.....
۶۶	۴-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها.....
۶۸	۵-۳ جامعه آماری و نمونه آماری.....
۶۸	جامعه مورد پژوهش.....
۶۸	نمونه مورد پژوهش

فصل چهارم : یافته های تحقیق

۷۰	۱-۴ سوال های پژوهش.....
۷۰	۱-۱ سوال اصلی:
۷۰	۲-۱ سوال های فرعی:
۷۰	سوال اول:.....
۷۵	سوال دوم:.....
۸۰	سوال سوم:.....
۸۳	سوال چهارم:.....
۸۴	سوال پنجم.....

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

۸۶	۵-۱ مقدمه.....
۸۷	۵-۲ بحث و نتیجه گیری.....
۹۳	۵-۳ محدودیت.....
۹۳	۵-۴ پیشنهاد های تحقیق.....
۹۳	۵-۴-۱ کاربردی

۹۳ پژوهشی ۲-۴-۵
۹۴ منابع فارسی:
۹۸ منابع لاتین:
۱۰۰ Abstract

فصل اول :

کلیات تحقیق

توفيق يا شکست برنامه ها و فعالیت های آموزشی و پرورشی هر نظام و هر کشوری به معلمان آن بستگی دارد. به عبارت دیگر، مهمترین وسیله رسیدن جامعه به غایت و هدف های آموزش و پرورش معلم دانا و توانا است. با توجه به این امر است که اهمیت کار و مقام معلم و تاثیر عمیق آن در عزت و ذلت و پیشرفت و انحطاط جامعه روشن می شود. در حقیقت، رهبری نسل آینده هر جامعه به دست معلمان آن جامعه است. روی این اصل است که از قدیم در بیشتر جامعه ها معلم دارای ارزش و مقام قابل احترام بوده است (نقی پور ظهیر، ۱۳۸۱).

تجاربی که ملت آلمان پس از جنگ دوم جهانی در زمینه تربیت معلم به دست آورد و موفقیتی که با کوشش‌های دولت مرکزی و ایالتی نصیب این ملت گردید، موجباتی فراهم آورد که در خاتمه موضوع اصلاح هدفها و سازمان مراکز تربیت معلم در شمار مهمترین مسایل ملی و ایالتی قرار گیرد (آقازاده، ۱۳۸۳).

در دوران اولیه کودکی، کودکان مراحل مهم و حساس زندگی خود را از جهات شخصیتی، اجتماعی و آموزشی پشت سر می گذراند، با توجه به خصوصیات رشد و یادگیری کودکان، این دوره سنی در کشورهای مختلف به گونه های متفاوتی طبقه بندی گردیده است (مفیدی، ۱۳۷۲).

عملکرد و اثر بخشی مربی و مراقبت و آموزش آگاهانه کودکان خردسال مستلزم رشد و توانایی های شخصی مربیان است و کسب موفقیت کودکان به ویژگی های مطلوب، آگاهی و تجربه کافی و نیز شایستگی های اخلاقی مربیان رابطه نسبتاً پیچیده و در هم تنیده ای دارد (محمدی، ۱۳۸۵).

در این فصل پس از ذکر مختصر مبنی بر اهمیت توجه به جایگاه مربی دوره پیش از دبستان به شرح بیان مسئله، اهمیت و ضرورت انجام این پژوهش، اهداف و سوالات پژوهش و تعاریف نظری و عملی مفاهیم خواهیم پرداخت تا شیوه کار و چگونگی انجام مراحل کار پژوهش از صراحة و روشنی برخوردار گردد.

۱-۲ بیان مسئله

هر ملتی که دارای معلمان شایسته و مجربی باشد، بهترمی تواند هدف‌های مورد نظر خود را از طریق مراکز آموزشی تامین کند. بنابراین، باید در انتخاب و تربیت معلم نهایت دقیق و توجه مبذول شود، تا اجرای برنامه‌های آموزشی و پرورشی به طرز صحیح و مطلوب عملی شود(تقی پور ظهیر ۱۳۸۱).

در هر سیستمی برخی از عناصر نقش کلیدی و حیاتی دارند و بقیه عناصر نیز با آنها معنایی یابد و در حقیقت ضعف این عناصر، ناتوانی سیستم را در پی داشته و حیات آن را به سوی آنتروپی پیش می‌برد. در نظام آموزش و پرورش، عنصر مهم همان عنصر انسانی و به طور اخص معلم است که حیات و پویایی نظام آموزش و پرورش به آن وابسته است. زیرا تربیت در تعاملات انسانی حادث می‌شود و اگر پیشرفته ترین تجهیزات و وسایل آموزش و پرورش هم پدیدار شوند، نخواهند توانست جایگزینی برای معلم باشند، به عبارتی دیگر چنانچه تمامی وسایل و تجهیزات آموزش و پرورش موجود باشند ولی تنها معلم حضور نداشته باشد، آن وسایل و امکانات چاره ساز نیستند و به طور کلی سودی نمی‌بخشند، زیرا این معلم است که به وجود و نقش آفرینی آنها معنایی بخشد. از طرفی قدرت و حل مسئله یک معلم در پرتو دانش اندوزی و علم آموزی فرد و بهره بردن از فضای مهارت یابی میسر می‌گردد. بنابراین معلمانی که در این راه تلاش بیشتری نموده باشند و از امکان بهتری برخوردار بوده باشند، حائز توانمندی هایی می‌شوند که آنها را قادر به نقش آفرینی در عرصه تعلیم و تربیت می‌نماید اما لازمه دستیابی به این مهم روی آوردن به سیاست‌ها و برنامه‌هایی است که آن را به عمل برساند. از آغاز آموزش و پرورش رسمی و غیر رسمی در ایران، معلم و تربیت معلم به اشکال مختلف وجود داشته و در گذر زمان دچار دگرگونی‌ها و تطورات فراوانی گشته است، ولی استواری و پایداری آن قابل توجه است. نکته‌ای که گذراز آن جایز نیست اینکه سیاست‌ها، ساز و کارها و روش‌های مربوط به تربیت معلم تابع شرایط و امکانات زمان است و در هر زمانی نیاز به بازنگری مطابق وضعیت دارد نمی‌توان آنچه را که در گذشته انجام می‌شده است امروز هم بدون مطالعه و کارساز و موثر دانست(امجدیان، ۱۳۸۸).

مسائل اجرایی تربیت معلم را در سه بعد گزینش، تربیت، استخدام و نگهداری معلم باید بررسی کرد.
گزینش یا انتخاب داوطلبان و نیز آماده نمودن آنان برای اشتغال، مسئولیت مشخص مراکز تربیت معلم است و در کوتاه مدت شکل می‌گیرد. استخدام و نگهداری معلم در مجموعه فعالیت‌های مدیریت آموزشی جای دارد و مسایل مربوط به تمام دوره استخدامی هر معلم را در ارتباط با مزايا و شرایط رسمی اشتغال در بر می‌گيرد(معيري، ۱۳۷۸).

روشن است که تلاشهای مربوط به تامين کادر آموزشی با مرحله انتخاب به پایان نمی‌رسد. بی‌گمان افراد منتخب هر چند که بهترین عناصر گروه متقاضی باشند، هنوز معلم شایسته و کار آزموده نیستند و باید که از طریق گذراندن دوره تربیتی و تخصصی سود بخش برای قبول مسئولیت در مدرسه آماده شوند. بنابراین دومین مرحله تامين نیروی انسانی تحت عنوان «تربیت و آماده سازی» مطرح می‌شود(معيري، ۱۳۷۸).

با توجه به جایگاه معلم به عنوان یکی از اركان آموزشی تحقیقات گسترده‌ای در زمینه تربیت معلم انجام شده است که این تحقیقات مطالعات تطبیقی در این زمینه را نیز در بر می‌گیرد. در تعدادی از تحقیقات نظام تربیت معلم کشورهای دیگر مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته است. تربیت معلم شامل دوره‌های تربیت معلم‌های مقاطع مختلف تحصیلی می‌شود، تربیت مربی کودک هم زیر مجموعه آن قرار دارد به نظر میرسد بررسی فرایند تربیت معلم برای هر مقطع تحصیلی بصورت مجزا این امكان را به ما می‌دهد تا تربیت معلم را بطور دقیق بررسی و در جهت بهبود آن قدم برداریم. از طرفی هدف آموزش پیش از دبستان که رشد همه جانبه کودک است محقق نمی‌شود مگر با در اختیار داشتن مربیانی شایسته. بنابراین، بررسی فرایند تربیت مربی به ویژه تربیت مربی کودک با توجه به حساسیت این دوره این امكان را به ما می‌دهد تا با فعالیت‌هایی که در این زمینه انجام شده است آشنا شویم، نقاط قوت و ضعف آن را بشناسیم و با توجه به این نقاط و اهداف آموزشی برنامه ریزی‌های لازم را انجام دهیم.

۱-۳-۱ اهمیت و ضرورت پژوهش

امروزه ضرورت و اهمیت آموزش در دوران اولیه کودکی به حدی محسوس و شایان توجه است که بازتاب آن در کلیه بحث‌ها و پژوهش‌های علمی و برنامه‌های آموزشی مراکز پیش دبستانی کاملاً هویدا است. این گونه پژوهش‌ها، اهمیت آموزش در دوران کودکی را از دو جنبه مورد نظر قرارداده اند یکی حساسیت و سهولت اثر پذیری کودکان از محیط‌های آموزشی می‌باشد و دیگری دوام تاثرات و عمق یادگیریهای آنها در این دوران است. یعنی یادگیریهای اولیه زمینه‌های مناسبی برای کسب تجربه بعدی کودکان فراهم می‌آورند و آنچه در سنین اولیه و پیش دبستانی آموخته می‌شود هم پایداری و دوام بیشتری دارد و هم تخریب و از بین بردن آن مشکل‌تر است که در این باره چنین آمده است:

العلم في الصغر كالنقش في الحجر

غزالی نیز در این باره می‌گوید «هر کار که عظیم بود، تخم آن اندر کودکی افکنده باشند.» و «چون به ادب پرورید. این سخنا چون نقش سنگ بود و اگر فرا گذاشته باشند، چون خاک از دیوار فرو ریزد.»

گفته‌های حکیمانه فوق، مصداقی این چنین دارند که ما باید کودکان را به هنگام خردسالی تعلیم دهیم. زیرا تعلیم در خردسالی مانند نقش بر سنگ، راسخ و پایدار می‌ماند و تنها راه تمرین کودکان آن است که در خردسالی مورد توجه قرار گیرند و آموزش در سنین پایین انجام گیرد، زیرا قلب پاک او گوهر گرانبهای ساده و بسیطی است که خالی از هر گونه نقش و آماده پذیرش هر گونه نقشی است (مفیدی، ۱۳۷۲).

از طرف دیگر جان دیوبی اندیشمند آمریکایی که از بزرگترین حامیان کودک محوری است، می‌گوید «معلم توانا کسی است که نسبت به وظیفه خود در ابهام و تردید نباشد، وظیفه معلم تدریس مواد درسی نیست، وظیفه معلم تعلیم و تربیت کودک است.» (آریانپور، ۱۳۴۹).

تریتیت معلم را نمی توان یک امر ساده و کم اهمیت تلقی کرد. آنچه ضرورت دارد این است که مسئله را از یک طرف با توجه به دگرگونی نیازها و اهداف جامعه خودمان و از طرف دیگر با توجه به شناخت های جدیدی که از رفتار و یادگیری انسان داریم مورد ارزیابی مجدد قرار دهیم. وظیفه تربیت معلم آن نیست که به دانشجویان بگوید چگونه تدریس کنند، بلکه کمک به آنهاست تا هر یک خود به کشف راههایی که برای او بهترین است، نائل آید (کومبز، ۱۳۷۰).

با توجه به ویژگی های که برای آموزش این دوران ذکر شد ضرورت دارد تا به تربیت مربی کودکان بیش از پیش توجه شود تا بتوان با تربیت مربیانی شایسته و توانا، تربیت نیکو نسل جدید را تضمین کرد. به همین منظور بررسی فرایند تربیت مربی به ما این امکان را می دهد که تا با فعالیت هایی که از سوی مراکز مختلف انجام شده است، آشنا شویم و نقاط قوت آن را بهبود و نقاط ضعف آن را اصلاح کنیم.

بنابر این بررسی فرایند تربیت مربی موجب می شود:

- سیمای کلی در مورد تربیت مربی در کشور خود بدست یاوریم.
- با نقاط قوت و ضعف تربیت مربی در کشور خویش آشنا شویم و برای اصلاح و بهبود آن برنامه ها و سیاست های لازم را اتخاذ کنیم.
- مسائل مربوط به تربیت مربی را بشناسیم و در صدد حل آن برآییم.

همچنین مقایسه فرایند تربیت مربی ایران با دیگر کشورها موجب می شود:

تفاوت ها و شباهت های حاصل از این مقایسه را بررسی کنیم و به منظور حل مسائل خود از آنها بهره ببریم.

۱-۴ اهداف پژوهش

۱-۴-۱ هدف کلی:

بررسی فرایند تربیت مربی پیش از دبستان در ایران، آلمان و انگلیس

۱-۴-۲ اهداف جزئی:

(۱) بررسی فرایند تربیت مربی پیش از دبستان در ایران (آشنایی با مراکز تربیت مربی کودک در ایران)

(۲) بررسی فرایند تربیت مربی پیش از دبستان در انگلیس (آشنایی با مراکز تربیت مربی کودک در انگلیس)

(۳) بررسی فرایند تربیت مربی پیش از دبستان در آلمان (آشنایی با مراکز تربیت مربی کودک در آلمان)

(۴) آشنایی با متولیان تربیت مربی پیش از دبستان در کشورهای ایران، انگلیس و آلمان

(۵) مقایسه فرایند تربیت مربی پیش از دبستان ایران با انگلیس و آلمان

۱-۵ سوال های پژوهش

۱-۵-۱ سوال اصلی:

فرایند تربیت مربی پیش از دبستان در ایران، آلمان و انگلیس چگونه است؟

۱-۵-۲ سوال های فرعی:

(۱) فرایند تربیت مربی پیش از دبستان در ایران چگونه انجام می گیرد؟

(۲) فرایند تربیت مربی پیش از دبستان در انگلیس چگونه انجام می گیرد؟

(۳) فرایند تربیت مربی پیش از دبستان در آلمان چگونه انجام می گیرد؟

(۴) متولیان تربیت مربی پیش از دبستان در کشورهای مورد مطالعه کدامند؟

۵) وجوه تفاوت و تشابه فرایند تربیت مربی پیش از دبستان ایران با انگلیس و آلمان چیست؟

۱-۶ تعاریف نظری و عملی مفاهیم

۱-۶-۱ فرایند

- (۱) مجموعه عملیات و مراحل لازم برای رسیدن به یک هدف مشخص. (فرهنگ فارسی معین)
- (۲) روش انجام کار، دسته ای از کارها که پشت سر هم و با چیدمانی ویژه برای رسیدن به هدفی مشخص انجام می شوند. لغت نامه دهخدا
- (۳) سلسله دگرگونی های طبیعی برای رسیدن به نتیجه ای معین، فرایند هضم غذا، فرآیند رشد. (فرهنگ لغت عمید)

تعریف عملیاتی: مجموعه عملیات و مراحل لازم برای رسیدن به یک هدف مشخص. (فرهنگ فارسی معین)

۱-۶-۲ مربی:

- (۱) تربیت کننده، پرورش دهنده، پرورنده. (فرهنگ فارسی عمید صفحه ۹۲۹).
- (۲) مربی یعنی روش دهنده تربیت کننده که با قصد به دیگری روش می دهد. (مزینانی، ۱۳۹۱).
- (۳) امروزه در نظام های آموزش و پرورش جهانی از معلم به معنی خاص که واجد ویژگی ها و صلاحیت های شخصی است (به عنوان فردی که حرفه او معلمی است) نام می برند. هم اکنون طبق طرح طبقه بندی مشاغل معلمان و مصوبات وزارت علوم تحقیقات و فناوری عناوین مربی کودکستان، آموزگار، مربی ورزش، مربی تربیتی، مربی هنر، مربی بهداشت، دبیر، هنرآموز، مدرس (در مرکز تربیت معلم)، مربی، دانشور، استادیار، دانشیار، استاد (در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی) با نقش معلمی به معنای خاص به کار می رود (صفافی، ۱۳۸۷).

(۴) فردی است که ضمن مراقبت از کودکان در خانه های کودکان و نوجوانان، برای تأمین نیازهای

(جسمی- عاطفی، تحصیلی، اجتماعی، خودشکوفایی کودکان و هدایت رفتارهای فردی و

اجتماعی آنان) با مشارکت فرد و با هماهنگی تیم تخصصی اقدام می کند.^۱

تعریف عملیاتی: فردی است که ضمن مراقبت از کودکان در خانه های کودکان و نوجوانان، برای تأمین

نیازهای (جسمی- عاطفی، تحصیلی، اجتماعی، خودشکوفایی کودکان و هدایت رفتارهای فردی و

اجتماعی آنان) با مشارکت فرد و با هماهنگی تیم تخصصی اقدام می کند.

۱-۶-۳ تربیت مربی:

بطور کلی می توان برای آموزش دانش ها و مهارت های مختلفی از جمله آموزش کامپیوتر، فوتbal و

دیگر رشته های ورزشی، آموزش قرآن و مربی تربیت کرد.

تعریف عملیاتی: در این پژوهش منظور از تربیت مربی، تربیت مربی کودک است که در مراکز تربیت معلم و

دیگر مراکز انجام می گیرد.

۱-۶-۴ آموزش و پروردش پیش از دبستان:

طبق ماده ۱ اساسنامه دوره‌ی پیش دبستانی مصوب جلسه ۶۹۹-۱۳۸۲/۱۱/۲۸ مورخ

به دوره‌ی دو ساله‌ای اطلاق می شود که کودکان گروه سنی ۴ تا ۶ سال را تحت پوشش برنامه‌های تربیتی قرار

می دهد. و در تبصره این ماده ذکر شده است در صورت عدم تأمین امکانات مورد نیاز، اجرای دوره مذکور به

صورت یکساله بلامانع است.

دوره پیش دبستانی دوره‌ای است که به تناسب امکانات و مقتضیات هر کشور، کودکان سه تا شش

ساله در آن پرورش می یابند. دوره پیش دبستانی، دوره جدا شدن تدریجی از محیط خانه و آماه شدن برای انس

^۱ www.behsisti.ir

گرفتن با کودکان دیگر و آشنایی با کار در مدرسه است. آموزش و پرورش دوره پیش از دبستانی در جهان، در مراکزی با نام هایی مانند خانه خردسالان، باغ کودکان، مدرسه مادرانه، باعچه کودکان انجام می گیرد. در ایران، اینگونه مراکز، کودکستان و آمادگی نام دارد. در آیین نامه کودکستانها آمده است؛ کودکستان یک واحد تربیتی است که به وسیله یا با اجازه وزارت آموزش و پرورش برای تربیت کودکانی که در سنین پیش از ورود به دبستان هستند تاسیس می شود(صافی، ۱۳۸۶).

آموزش و پرورش پیش دبستانی عبارت است از آموزشی که از زمان تولد آغاز و تا شروع اولین سالهای دبستان یعنی در پایان ۶ سالگی ادامه می یابد(مفیدی، ۱۳۷۲).

بطور رایج کودکان ۵ تا ۶ سال جزء گروه پیش دبستان قرار می گیرند و شاید اینگونه به نظر می رسد که مربی پیش دبستانی تنها می تواند مربی ۵ ساله ها باشد اما بر مبنای تعریف فوق از دوره پیش دبستان و واحد های آموزشی که مریبان در دوره های کوتاه مدت و بلند مدت می گذرانند، می توانند مربی تمام کودکان قبل از ۶ سال باشند.

تعریف عملیاتی: آموزش و پرورش پیش از دبستان: آموزش و پرورش پیش دبستانی عبارت است از آموزشی که از زمان تولد آغاز و تا شروع اولین سالهای دبستان یعنی در پایان ۶ سالگی ادامه می یابد(مفیدی، ۱۳۷۲).

فصل دوم :

مبانی نظری

و پیشینه تحقیق